

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Karakteranalytisk barnepsykosomatikk

Asbjørn O. Faleide, Lilleba B. Lian, red.

Symptom og mening

Moderne psykosomatisk tankegang. 218 s, ill.
Oslo: Fagbokforlaget, 2004. Pris NOK 259
ISBN 82-450-0127-9

Denne boken er ment å være en grunnbok i helsefaglig helhetstenkning. Målgruppen er spesielt helsearbeidere med treårig helsefagutdanning, men forfatterne antyder indirekte at «deler av manu-

skriptet» også kan være til nytte for medisinerne og psykologer.

Forfatterne er begge kliniske psykologer med lang erfaring i karakteranalyse og vegetoterapi. Deres utgangspunkt er Wilhelm Reichs teorier om at «blokkering av den frie utfoldinga (av kroppen) samen med karakterologisk resignasjon kan vere ei av årsakene til mange kroppslege sjukdomstilstandar».

Etter en kort gjennomgang av enkelte alternative teorier og modeller for psykosomatiske lidelser og symptomforståelse gjennomgår de det karakteranalytiske perspektiv med henvisning til referanser fra perioden 1965–75. Deretter omtales noen «funksjonelle tilstander» (enurese, enkoprese, spiseforstyrrelser, smerte inklusiv juvenil revmatoid artritt), noen alvorlige somatiske tilstander (ulcerøs kolitt, asthma bronchiale, kreft), aldersrelaterte problemer inklusive demens samt familierapi og individuell psykoterapi fra et karakteranalytisk ståsted.

I de kliniske eksemplene fra egen praksis er alternative forklaringsmodeller til eldre psykoanalytiske synspunkter på somatiske lidelser og syndromer ikke integrert i fremstillingen. Kronisk smerte anføres som en kommunikasjonsform for å «sleppe unna alvorleg psykiatrisk sjukdom». Ulcerøs kolitt hos en 11 år gammel gutt vurderes som «ein langsam, men alvorleg somatiseringsprosess». For å komme fri fra gradvis sterkere «fiksering til patologiske tjukkarmsreaksjonar» anbefales «djuptgripande psykoterapi». Utvikling av kreft drøftes i lys av personlighetsproblematikk og

psykodynamiske familieforhold. De siste 5–10 års empirisk forskning som setter spørsmålsteget ved disse forenklete hypoteser, er ikke gjengitt.

Boken består stort sett av tekst og gir derfor et noe gammelmodig pedagogisk inntrykk. Viktige aspekter som kognitiv teori (attribusjon), kognitiv nevrovitenskap og sammenhengen mellom psykiske lidelser og psykosomatiske symptomer er ikke omtalt. Litteraturreferansene i teordelen er alle mer enn ti år gamle.

For de som er interessert i erfarne karakteranalytikerens forståelse av årsaker til sykdom og lidelser spesielt hos barn er boken verd å lese. Men som en grunnbok i helsefaglig helhetstenkning omkring sykdom og symptomer er boken en anakronisme.

Ulrik Fredrik Malt

Psykosomatisk avdeling
Rikshospitalet

Lite nytt om livskvalitet

Astrid Klopstad Wahl, Berit Rokne Hanestad

Måling av livskvalitet i klinisk praksis

156 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2004.
Pris NOK 198
ISBN 82-7674-783-3

Boken er skrevet av to sykepleiere, og målgruppen angis å være studenter på videreutdanning og masternivå innen helsefag og sykepleievitenskap. Forfatterne gir først en oversikt over fremveksten av livskvalitetsbegrepet innen helsefagene og begrepets ulike betydninger og operasjonaliseringer. Deretter følger en gjennomgang av måletekniske og statistiske aspekter samt formidling og publisering. Til slutt kommer en fyldig samling eksempler på sykepleiefaglig livskvalitetsforskning.

I bokens første del oppsummeres mye av kritikken som har vært reist mot den helsefaglige livskvalitetsforskningen, og særlig selve livskvalitetsbegrepets støyende mangel på konseptuell klarhet. Etter tilsynelatende å ha gitt sin tilslutning til store deler av kritikken, gjør så forfatterne overraskende helomvending og angir at de likevel finner det hensiktsmessig å benytte begrepet i vitenskapelig sammenheng i stedet for å anvende smalere og mer stringente begreper for det de ønsker å vurdere.

Kapitlene om måling, statistikk og publisering omhandler ikke egentlig forhold som er unike for livskvalitetsforskningen, men helt generell forskningsmetode med livskvalitetsprosjekter som eksempler. Jeg tror denne gjennomgangen blir for snau for nybegynneren og for elementær for den som har litt forskningserfaring, og den er heller ikke fri for feil og unøyaktigheter. De som forsker på livskvalitet er vel så godt tjent med å tilegne seg slik kunnskap fra generelle bøker i statistikk og forskningsmetode. Eksemplene på sykepleiefaglige livskvalitetsprosjekter vil være nyttig for den som trenger en rask orientering om hva som er på gang innen dette feltet i Norge.

Boken åpner slik: «I en tradisjonell biomedisinsk forståelse er det hovedsakelig forventet levealder for nyfødte eller forventet gjenstående levealder for andre aldersgrupper som anses som den beste metoden.» Forfatterne har altså ikke fått med seg det enorme tilfang av biomedisinsk forskning som omhandler de ulike behandlingstiltakenes effekt på subjektive symptomer. Med et så galt utgangspunkt er det ikke så rart at resten av boken halter.

Torgeir Bruun Wyller

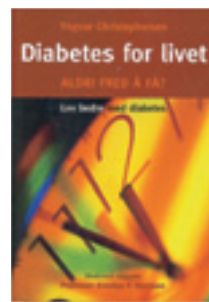
Geriatrisk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Glitrende bok om diabetes

Yngvar Christophersen

Diabetes for livet – aldri fred å få?

Lev bedre med diabetes. 224 s, tab. Gjøttum:
Diabetes for livet, 2004. Pris NOK 298
ISBN 82-996870-0-4

Gode bøker er det mange av. Noen taler til intellektet, andre til følelsene og andre til ens humoristiske sans. Noen er tiltalende fordi de er så godt skrevet, og andre igjen får deg til å se ting på en ny måte. Denne boken gjør

alt dette, og det er ikke vanlig med bøker om diabetes. Forfatteren har selv hatt type 1-diabetes i 35 år og har benyttet rekonvalesensen etter koronarblokkering til å skrive bok. Det var meget vel anvendt tid.